

**T.C.
C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĐI
Tohumluk Tescil Ve Sertifikasyon Merkez M¼d¼rl¼Đ¼**

**YERFİSTİĞİ
TESCİL RAPORU
RİGEL (EFSANE)
ADANUR**

ANKARA - 2023

RİGEL (EFSANE) VE ADANUR YERFISTIĞI ÇEŞİTLERİNİN TESCİLİ HAKKINDA RAPOR

2021-2022 yıllarında tarımsal değerleri ölçme denemelerinde (TDÖ) yer alan ve denemelerdeki sürelerini dolduran 2 aday çeşit, önceki yıllarda tescil edilen ve halen tohumluk üretim programında olan standart çeşitler ile birlikte yerfistiği tarımına uygun bölgeler dikkate alınarak seçilen lokasyonlarda 2 yıl süreyle denenmiştir. Bu denemelerin sonucunda tane verimi, iç oranı, 100 tohum ağırlığı ile bazı fenolojik ve patolojik değerleri dikkate alınarak bir değerlendirme yapılmış ve karar aşamasına gelinmiştir.

2021 yılı tarımsal değerleri ölçme denemeleri, 2 aday ve 5 standart çeşitle, Adana (3), ve Antalya (1)'da, 2022 yılı denemeleri ise, 2 aday ve 5 standart çeşitle Adana (2), Mersin (1) ve Antalya (1) lokasyonlarında kurulmuştur.

Denemelerde her yıl elde edilen verilerle varyans analizi, 2 yıllık verilerle de stabilite analizi yapılmıştır. Bu değerler grafiklerle desteklenmiştir.

Rigel (Efsane): Atlas Tohum Ziraat Ltd. Şirketi tarafından tescil denemelerine alınması için başvuru ve 2020 yılında Türkiye'de ıslah edilmiştir. Aday çeşidin 2 yıl süre ile yapılan FYD testlerinde, mevcut çeşitlerden farklı ve kendi içinde yeknesak olduğu belirlenmiştir. TDÖ denemelerinin değerlendirilmesi sonucu; 412.2 kg/da kabuklu verim ile **ab** gurubunda ve 2. sırada yer alarak standart ortalamasının (363.5 kg) % 13.4 ilerisinde değer vermiştir. 275.9 kg/da iç verim ile **a** gurubunda ve 1. sırada yer alarak standart ortalamasının (249.5 kg) % 10.6 ilerisinde değer göstermiştir. İç oranı % 67.6 ile standartlar ortalamasının (% 69.1) gerisinde değer verirken, 100 tohum ağırlığı ortalama 115.7 gramdır. Aday çeşidin yapılan protein ve yağ analizlerinde, ortalama % 24.0 ham protein ve % 47.9 ham yağ oranlarına sahip olmuştur.

Adanur: Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından tescil denemelerine alınması için başvuru ve 2020 yılında Türkiye'de ıslah edilmiştir. Aday çeşidin 2 yıl süre ile yapılan FYD testlerinde, mevcut çeşitlerden farklı ve kendi içinde yeknesak olduğu belirlenmiştir. TDÖ denemelerinin değerlendirilmesi sonucu; 387.8 kg/da kabuklu verim ile **c** gurubunda ve 4. sırada yer alarak standart ortalamasının (363.5 kg) % 6.7 ilerisinde değer vermiştir. 272.9 kg/da iç verim ile **ab** gurubunda ve 3. sırada yer alarak standart ortalamasının (249.5 kg) % 9.4 ilerisinde değer göstermiştir. İç oranı % 70.9 ile standartlar ortalamasının (% 69.1) ilerisinde değer verirken, 100 tohum ağırlığı ortalama 104.6 gramdır. Aday çeşidin yapılan protein ve yağ analizlerinde, ortalama % 24.8 ham protein ve % 49.3 ham yağ oranlarına sahip olmuştur.

Kuruluşumuzca Tescil Komitesine sunulan “Rigel” ve “Adanur” çeşit adayları aynı isimler ile 14.04.2023 tarihinde yapılan Endüstri Bitkileri Tescil Komitesince tescil edilmiştir.

**Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon
Merkez Müdürlüğü**

Çizelge 1. Yerfıstığı Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2021 Yılı Kabuklu Verim Sonuçları (kg/da)

Çeşitler	Antalya (Aksu)	Adana (Doğankent)	Adana (Yüreğir)	Adana (Hacıali)	Genel Ortalama	V.S.
Halisbey (st)	474.8 a	329.7	594.0 a	327.5	431.5 a	2
Sultan (st)	472.9 a	333.3	595.8 a	310.8	428.2 a	3
Ayşehanım (st)	301.2 c	340.6	389.4 bc	315.7	336.7 c	5
NC-7 (st)	376.2 b	333.0	320.3 c	296.2	331.4 c	6
Efsane	419.9 ab	334.8	658.9 a	313.2	431.7 a	1
Adanur	356.2 bc	346.5	433.6 b	333.0	367.3 b	4
F	**	ÖD	**	ÖD	**	
% VK	11.5	6.4	9.8	8.6	9.7	
AÖF	69.1	-	73.3	40.8	26.6	

Çizelge 2. Yerfıstığı Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2021 Yılı İç Verim Sonuçları (kg/da)

Çeşitler	Antalya (Aksu)	Adana (Doğankent)	Adana (Yüreğir)	Adana (Hacıali)	Genel Ortalama	V.S.
Halisbey (st)	308.2 a	225.8	384.9 b	221.1	285.0 a	2
Sultan (st)	313.0 a	216.1	384.7 b	206.0	280.0 a	3
Ayşehanım (st)	219.3 c	240.4	276.6 dc	220.1	239.1 c	5
NC-7 (st)	276.9 ab	228.8	230.2 d	203.7	234.9 c	6
Efsane	278.0 ab	222.4	455.5 a	214.6	292.6 a	1
Adanur	249.3 bc	250.1	302.9 c	231.4	258.4 b	4
F	**	ÖD	**	ÖD	**	
% VK	11.1	7.5	9.7	8.9	9.7	
AÖF	45.8	-	49.4	28.8	18.2	

Çizelge 3. Yerfıstığı Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2022 Yılı Kabuklu Verim Sonuçları (kg/da)

Çeşitler	Antalya (Aksu)	Adana (Doğankent)	Mersin (Tarsus)	Adana (Hacıali)	Genel Ortalama	V.S.
Halisbey (st)	546.2 a	269.3 abc	647.7 ab	188.7 b	413.0 a	1
Sultan (st)	489.4 ab	298.7 a	601.6 b	135.6 de	381.3 b	4
Masal (st)	479.8 ab	249.9 c	421.2 c	165.6 bcd	329.1 c	5
Ayşehanım (st)	429.5 b	279.6 abc	396.6 c	141.5 cde	311.8 c	6
NC-7 (st)	462.3 ab	201.4 d	304.3 d	128.0 e	274.0 d	7
Adanur	417.9 b	283.1 ab	694.2 a	238.3 a	408.4 a	2
Efsane	526.9 a	265.0 bc	603.7 b	174.9 bc	392.6 ab	3
F	*	**	**	**	**	
% VK	12.1	7.8	7.2	13.7	10.5	
AÖF	85.8	30.7	55.9	34.1	26.6	

Çizelge 4. Yerfıstığı Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2022 Yılı İç Verim Sonuçları (kg/da)

Çeşitler	Antalya (Aksu)	Adana (Doğankent)	Mersin (Tarsus)	Adana (Hacıali)	Genel Ortalama	V.S.
Halisbey (st)	354.1	177.6 b	467.0 a	120.3 b	279.7 a	2
Sultan (st)	328.1	190.8 ab	379.7 b	89.8 c	247.1 bc	4
Ayşehanım (st)	326.5	208.4 a	281.7 c	104.2 bc	230.2 cd	5
Masal (st)	322.2	176.3 b	295.2 c	118.0 b	227.9 d	6
NC-7 (st)	343.4	144.4 c	221.3 d	93.2 c	200.6 e	7
Adanur	279.3	210.9 a	480.5 a	179.0 a	287.4 a	1
Efsane	343.8	189.0 ab	381.7 b	122.7 b	259.3 b	3
F	ÖD	**	**	**	**	
% VK	11.7	8.2	7.5	13.8	10.5	
AÖF	-	22.7	39.8	24.3	18.3	

Çizelge 5. Yerfıstığı Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2021-2022 Yılı Kabuklu Verim Sonuçları (kg/da)

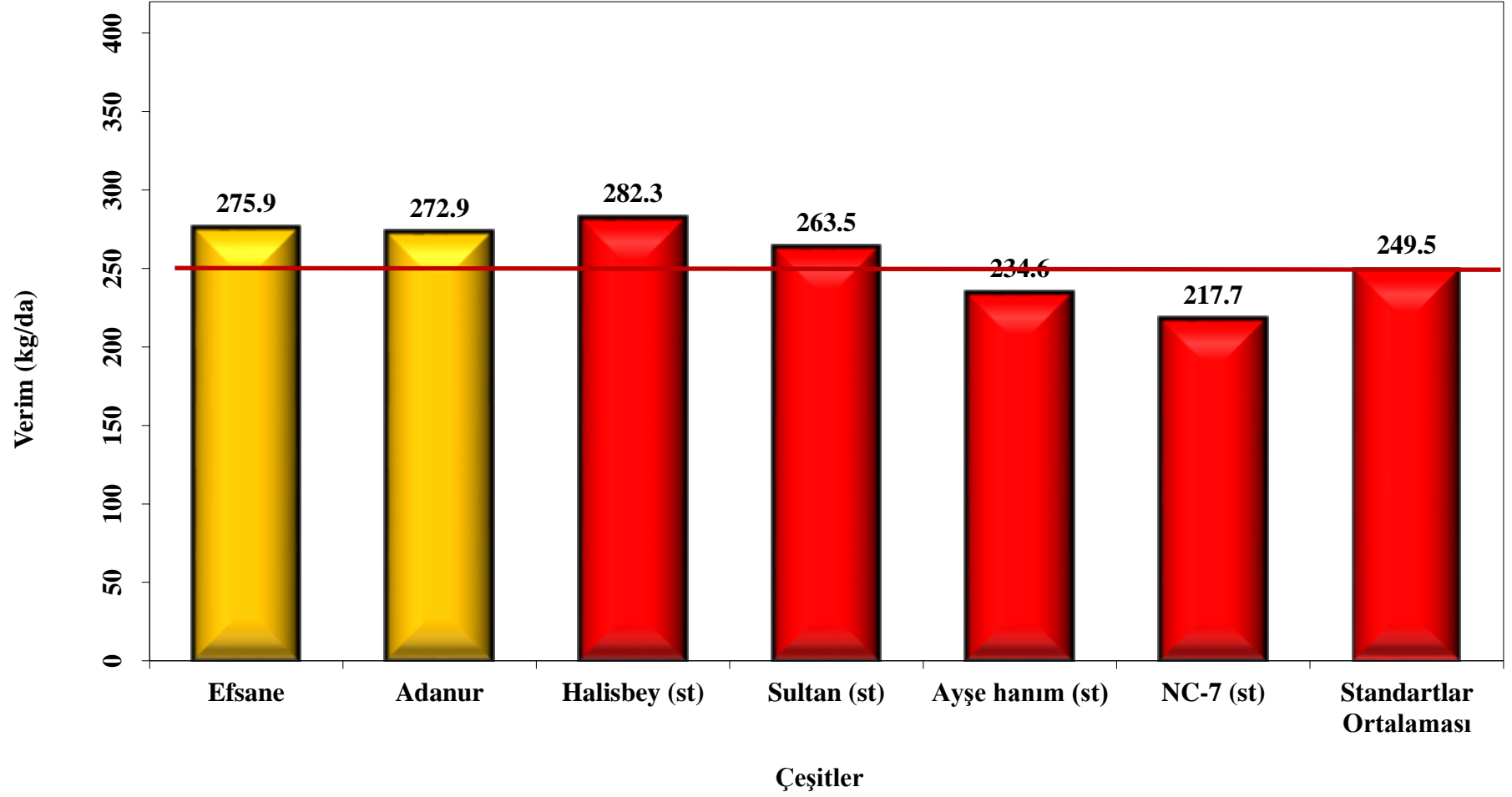
Çeşitler	Mersin (Tarsus)	Adana (Yüreğir)	Adana (Hacıali)		Adana (Doğankent)		Antalya (Aksu)		Genel Ortalama	V.S.
	2022	2021	2021	2022	2021	2022	2021	2022		
Halisbey (st)	647.7	594.0	327.5	188.7	329.7	269.3	474.8	546.2	422.2 a	1
Sultan (st)	601.6	595.8	310.8	135.6	333.3	298.7	472.9	489.4	404.7 bc	3
Ayşhanım (st)	396.6	389.4	315.7	141.5	340.6	279.6	301.2	429.5	324.3 d	5
NC-7 (st)	304.3	320.3	296.2	128.0	333.0	201.4	376.2	462.3	302.7 e	6
Efsane	603.7	658.9	313.2	174.9	334.8	265.0	419.9	526.9	412.2 ab	2
Adanur	694.2	433.6	333.0	238.3	346.5	283.1	356.2	417.9	387.8 c	4
F									**	
% VK									9.3	
AÖF									17.2	

Çizelge 6. Yerfıstığı Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2021-2022 Yılı İç Verim Sonuçları (kg/da)

Çeşitler	Mersin (Tarsus)	Adana (Yüreğir)	Adana (Hacıali)		Adana (Doğankent)		Antalya (Aksu)		Genel Ortalama	V.S.
	2022	2021	2021	2022	2021	2022	2021	2022		
Halisbey (st)	467.0	384.9	221.1	120.3	225.8	177.6	308.2	354.1	282.3 a	1
Sultan (st)	379.7	384.7	206.0	89.8	216.1	190.8	313.0	328.1	263.5 b	4
Ayşhanım (st)	281.7	276.6	220.1	104.2	240.4	208.4	219.3	326.5	234.7 c	5
NC-7 (st)	221.3	230.2	203.7	93.2	228.8	144.4	276.9	343.4	217.7 d	6
Efsane	381.7	455.5	214.6	122.7	222.4	189.0	278.0	343.8	275.9 a	2
Adanur	480.5	302.9	231.4	179.0	250.1	210.9	249.3	279.3	272.9 ab	3
F									**	
% VK									9.2	
AÖF									11.7	

Grafik 1. Yerfıstığı İ Verim Grafiđi 2021 - 2022

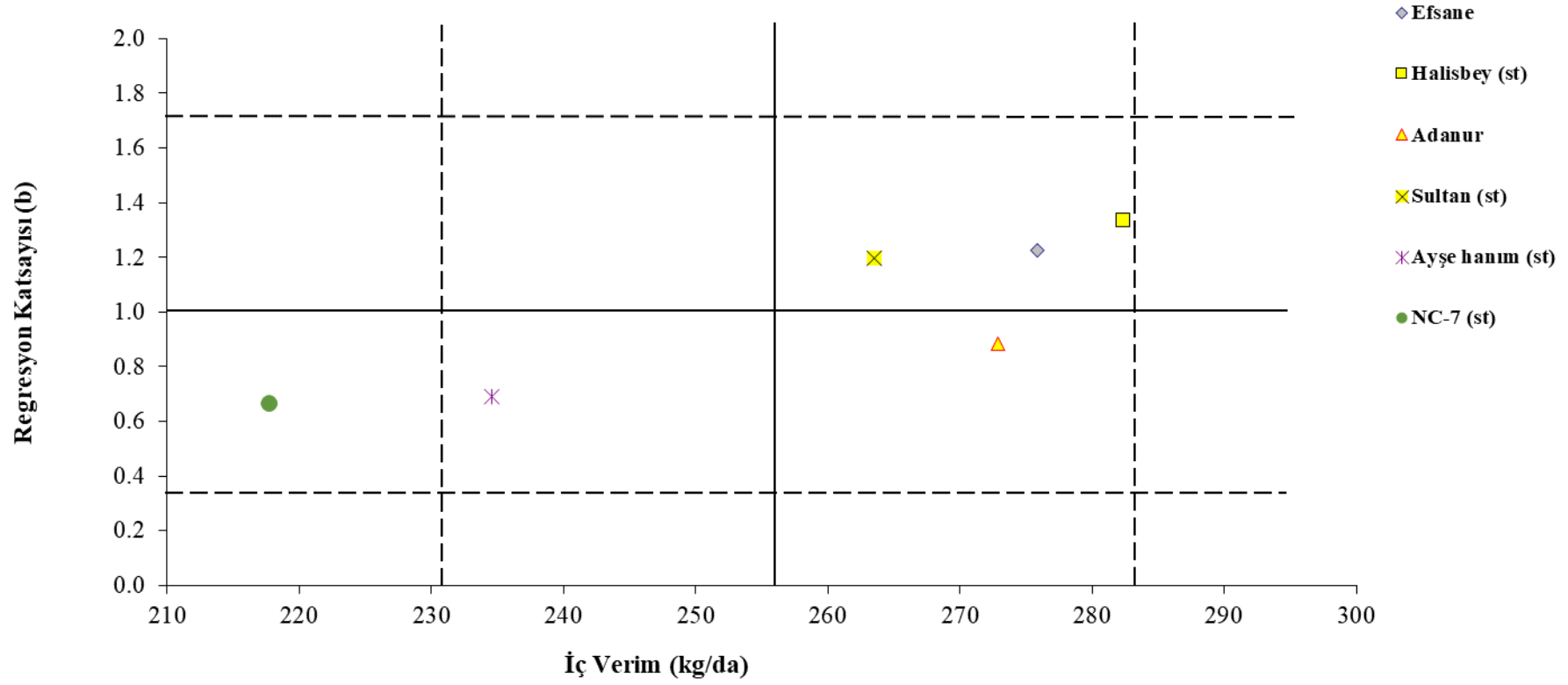
AÖF: 11.7

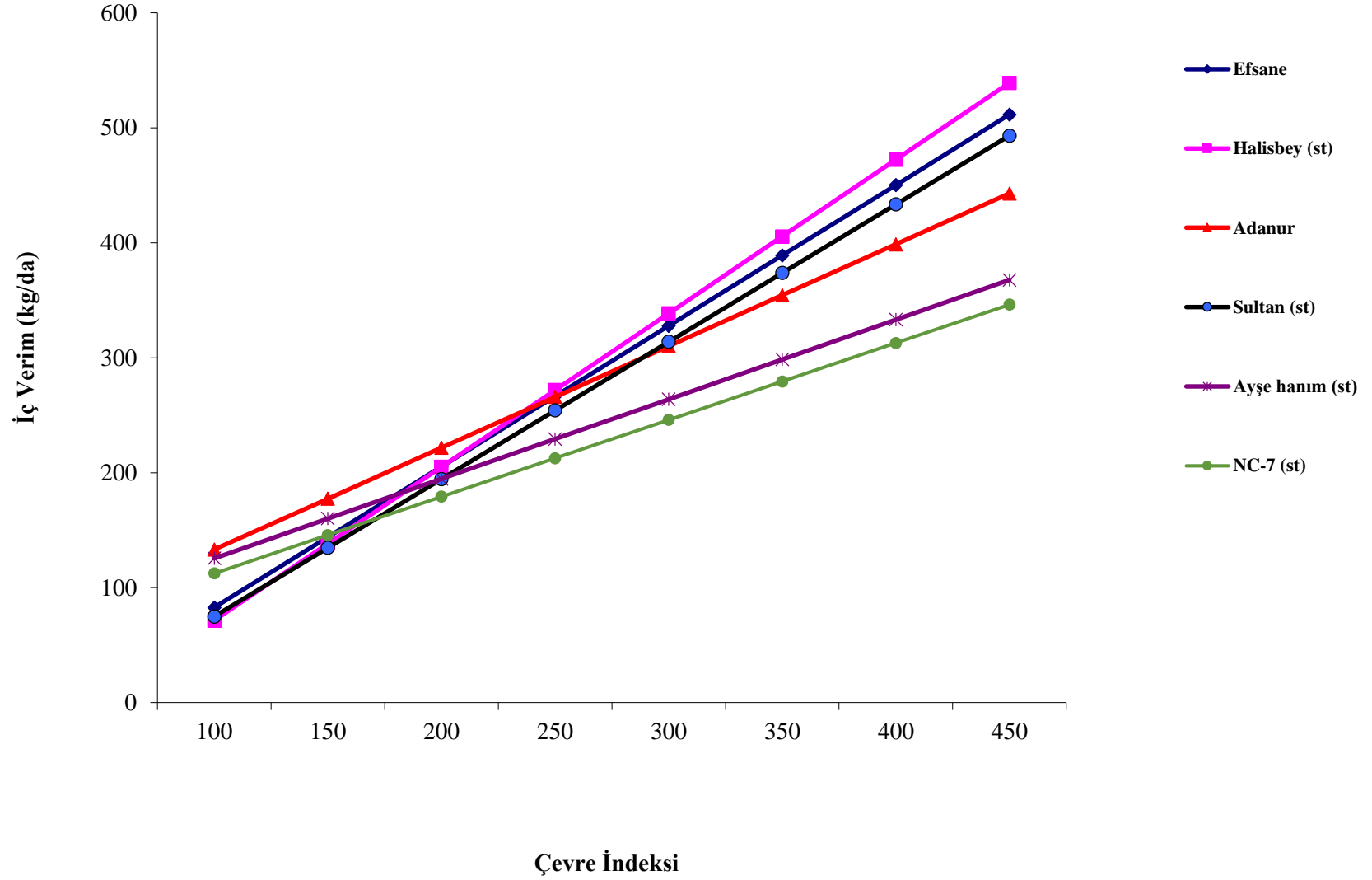
Çizelge 7. Yerfıstığı Tarımsal Değerleri Ölçme Denemelerinde Yer Alan Çeşitlerin İç Verimine Ait Stabilite Parametreleri

Çeşitler	Ortalama Verim (kg/da)	b		a	R ²	% VK
			+, -sh			
Halisbey (st)	282.3	1.336	0.08	-62.14	0.91	12.1
Sultan (st)	263.5	1.195	0.09	-44.59	0.87	14.7
Ayşehanım (st)	234.6	0.692	0.08	56.34	0.70	15.9
NC-7 (st)	217.7	0.668	0.13	45.61	0.48	26.2
Efsane	275.9	1.225	0.12	-39.80	0.78	19.4
Adanur	272.9	0.885	0.13	44.65	0.62	21.0
Genel Ortalama	257.8					
Standartlar Ortalaması	249.5					

Grafik 2. Yerfıstığı Stabilitel Grafiđi

Grafik 3. Yerfıstığı Beklenen İç Verim Grafiđi 2021 - 2022

Çizelge 8. Yerfıstığı Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2021 Yılı Gözlem Değerleri

Çeşitler	Çiçeklenme (gün)				Fizyolojik Olum (gün)				Ginefor Oluşumu (gün)				Kapsül/Bitki (adet)				Büyüme formu				Cercospora * (1-5)		Kök Boğazı Çürüklüğü (adet)		Kırmızı Örümcek (1-5) **	
	Antalya (Aksu)	Adana (Doğankent)	Adana (Yüreğir)	Adana (Hacıali)	Antalya (Aksu)	Adana (Doğankent)	Adana (Yüreğir)	Adana (Hacıali)	Antalya (Aksu)	Adana (Doğankent)	Adana (Yüreğir)	Adana (Hacıali)	Antalya (Aksu)	Adana (Doğankent)	Adana (Yüreğir)	Adana (Hacıali)	Antalya (Aksu)	Adana (Doğankent)	Adana (Yüreğir)	Adana (Hacıali)	Antalya (Aksu)	Adana (Yüreğir)	Antalya (Aksu)	Adana (Yüreğir)	Antalya (Aksu)	Adana (Yüreğir)
Halisbey (st)	36	42	45	41	141	137	150	136	46	56	52	50	39	61	35	64	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	1	1	6	2	1	1
Sultan (st)	36	46	46	41	143	136	155	136	46	61	53	51	40	50	36	45	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	2	1	6	3	1	1
Ayşehanım (st)	36	40	43	42	138	138	140	137	47	52	47	50	43	60	32	54	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	2	2	6	4	1	1
NC-7 (st)	36	42	41	42	137	136	140	136	47	56	46	51	49	53	27	50	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	1	4	6	11	1	2
Efsane	36	42	45	42	141	136	150	137	47	56	48	51	40	65	40	72	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	1	1	6	3	1	1
Adanur	36	40	44	42	138	138	140	137	47	52	48	50	45	67	28	75	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	2	1	6	5	1	1

* 1- Dayanıklı 3- Orta 5- Hassas

**1-Kırmızı örümcek zararı yok

5-Yaprakların tamamına yakınında gümüşü renk oluşmuş

Çizelge 9a. Yerfıstığı Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2022 Yılı Gözlem Değerleri

Çeşitler	Çiçeklenme (gün)				Fizyolojik Olum (gün)				Ginefor Oluşumu (gün)				Kapsül/Bitki (adet)			
	Antalya (Aksu)	Adana (Doğankent)	Mersin (Tarsus)	Adana (Hacıali)	Antalya (Aksu)	Adana (Doğankent)	Mersin (Tarsus)	Adana (Hacıali)	Antalya (Aksu)	Adana (Doğankent)	Mersin (Tarsus)	Adana (Hacıali)	Antalya (Aksu)	Adana (Doğankent)	Mersin (Tarsus)	Adana (Hacıali)
Halisbey (st)	28	42	40	41	137	137	140	136	43	51	44	50	28	85	40	97
Sultan (st)	28	42	45	41	141	137	150	136	43	51	50	50	24	85	36	85
Masal (st)	33	42	43	41	138	137	140	136	48	51	49	50	26	74	27	74
Ayşehanım (st)	31	38	42	37	136	135	140	134	46	47	45	46	24	93	31	93
NC-7 (st)	31	42	40	40	138	137	140	136	46	51	44	49	27	90	26	90
Adanur	27	36	43	35	137	132	150	130	42	45	46	44	29	87	43	87
Efsane	30	41	45	40	143	137	155	136	45	50	51	49	26	88	37	88

* 1- Dayanıklı 3- Orta 5- Hassas

**1-Kırmızı örümcek zararı yok

5-Yaprakların tamamına yakınında gümüşü renk oluşmuş

Çizelge 9b. Yerfıstığı Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2022 Yılı Gözlem Değerleri

Çeşitler	Büyüme formu				Cercospora * (1-5)		Kök Boğazı Çürüklüğü (adet)		Kırmızı Örümcek (1-5) **	
	Antalya (Aksu)	Adana (Doğankent)	Mersin (Tarsus)	Adana (Hacıali)	Antalya (Aksu)	Mersin (Tarsus)	Antalya (Aksu)	Mersin (Tarsus)	Antalya (Aksu)	Mersin (Tarsus)
Halisbey (st)	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	2	1	-	2	1	1
Sultan (st)	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	2	1	-	2	1	1
Masal (st)	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	2	1	-	5	1	1
Ayşehanım (st)	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	2	2	-	4	1	1
NC-7 (st)	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	2	4	-	13	1	2
Adanur	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	2	1	-	1	1	1
Efsane	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	Yarı Yatık	2	1	-	3	1	1

* 1- Dayanıklı 3- Orta 5- Hassas **1-Kırmızı örümcek zararı yok 5-Yaprakların tamamına yakınında gümüşü renk oluşmuş

Çizelge 10. Yerfıstığı Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2021 Yılı Teknolojik Analiz Değerleri

Çeşitler	İç Oranı (%)				Görünüm (1-4)*					Lezzet (1-4)*	100 tohum ağırlığı (g)				Ham Yağ Oranı (%)		Protein Oranı (%)	
					Kabuklu		Çiğ iç	Kavrulmuş iç										
	Antalya (Enstitü)	Adana (Hacıali)	Adana (Doğankent)	Adana (Yüreğir)	Antalya (Enstitü)	Adana (Yüreğir)	Antalya (Enstitü)	Adana (Yüreğir)	Antalya (Enstitü)	Antalya (Enstitü)	Adana (Hacıali)	Adana (Doğankent)	Adana (Yüreğir)	Adana (Doğankent)	Adana (Hacıali)	Adana (Doğankent)	Adana (Hacıali)	
Halisbey (st)	64.9	67.5	68.5	64.8	3	4	3	4	3	3	122.9	112.3	112.8	116.0	46.5	48.0	25.1	23.3
Sultan (st)	66.2	66.3	64.8	64.6	2	4	3	4	3	3	120.8	110.8	111.3	118.0	47.5	48.5	24.6	22.7
Ayşe hanım (st)	72.8	69.8	70.5	71.1	4	3	4	4	4	4	115.9	120.0	119.6	105.3	46.8	49.6	25.6	23.1
NC-7 (st)	73.6	68.8	68.6	71.9	2	2	3	3	3	3	119.5	117.3	117.6	102.6	46.5	49.8	26.6	22.6
Efsane	66.2	68.5	66.4	69.1	2	4	3	4	3	3	114.1	108.8	108.6	131.0	46.8	49.1	25.2	21.9
Adanur	70.0	69.5	72.3	69.9	4	3	4	3	4	4	91.1	105.3	104.3	107.4	48.0	50.9	24.5	22.1

* 1- Çok iyi 2- İyi 3- Orta 4- Kötü

** Yağ ve Protein analizi Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nde yapılmıştır.

Çizelge 11. Yerfıstığı Tarımsal Değerleri Ölçme Denemeleri 2022 Yılı Teknolojik Analiz Değerleri

Çeşitler	İç Oranı (%)				Görünüm (1-4)*					Lezzet (1-4)*	100 tohum ağırlığı (g)				Ham Yağ Oranı (%)		Protein Oranı (%)	
					Kabuklu		Çiğ iç	Kavrulmuş iç										
	Antalya (Aksu)	Adana (Hacıali)	Adana (Doğankent)	Mersin (Tarsus)	Antalya (Aksu)	Mersin (Tarsus)	Antalya (Aksu)	Mersin (Tarsus)	Antalya (Aksu)	Antalya (Aksu)	Adana (Hacıali)	Adana (Doğankent)	Mersin (Tarsus)	Adana (Doğankent)	Adana (Hacıali)	Adana (Doğankent)	Adana (Hacıali)	
Halisbey (st)	64.9	63.8	65.9	72.1	2	4	2	4	2	2	102.0	114.6	115.6	128.4	47.0	46.5	25.2	26.0
Sultan (st)	67.0	66.2	63.9	63.1	2	4	2	4	2	2	107.0	117.8	122.6	121.4	47.4	45.3	25.6	26.6
Masal (st)	67.2	71.2	70.4	70.1	2	3	2	3	2	2	96.8	115.0	114.5	109.9	48.8	48.5	23.3	24.2
Ayşe hanım (st)	76.0	73.7	74.6	71.0	2	3	2	4	2	2	99.0	123.3	126.9	110.7	48.1	48.7	26.5	25.6
NC-7 (st)	74.3	72.3	71.8	72.7	2	2	2	3	2	2	96.3	118.0	119.8	109.0	47.3	47.0	25.9	26.6
Adanur	66.9	75.1	74.5	69.2	2	4	2	4	2	2	76.3	108.3	110.5	133.3	50.2	48.0	26.4	26.2
Efsane	65.3	70.3	71.3	63.2	2	4	2	4	2	2	106.0	112.8	119.3	124.8	48.5	47.2	24.1	24.7

* 1- Çok iyi 2- İyi 3- Orta 4- Kötü

** Yağ ve Protein analizi Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nde yapılmıştır.